

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 5C/97/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714205075
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nora Zátopková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5714205075.8

Rozhodnutie

Okresný súd Martin v konaní pred sudkyňou JUDr. Norou Zátopkovou v spore žalobkyne: Y. F.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom F.. F. XXXX/X, XXX XX Y., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, v zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušení rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Rozhodcovský rozsudok sp. zn. 265/11/13 zo dňa 29.01.2014 vydaný Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným pri Slovak Arbitration Court, s.r.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, v právnej veci žalobcu Profi Credit Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, proti žalovanej Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F.. F. XXXX/X, XXX XX Y. - T., o zaplatenie 2.212,26 eur s prísl. z r u š u j e.

II. Žalobkyni nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou dňa 15.04.2014 sa žalobkyňa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd Rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Slovak arbitration court, s.r.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, sp. zn. 265/11/13 vydaný dňa 29.01.2014, zrušil v celom rozsahu a žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy konania.

2. V žalobe žalobkyňa uviedla, že dňa 07.12.2011 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200042167, na základe ktorej jej žalovaný poskytol úver vo výške 1 500,- eur. V rámci rozhodcovskej zmluvy bolo dohodnuté, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní, pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa ich rokovacieho poriadku, a to: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. alebo Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria Legal arbiter, s.r.o., pričom výber rozhodcovského súdu spočíva na žalobcovi. Dňa 25.03.2014 bol žalobkyni doručený Rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Slovak arbitration court, s.r.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, sp. zn. 265/11/13 vydaný dňa 29.01.2014 (ďalej len ako „Rozhodcovský rozsudok“), ktorým rozhodcovský súd žalovanej (v tomto konaní žalobkyni) uložiť zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia sumu 2 212,26 eur s prísl.

3. Žalobkyňa má za to, že rozhodcovské konanie trpí vadou absencie právomoci Slovenského arbitrážneho súdu z dôvodu, že: ad 1) rozhodcovská zmluva je podľa § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník (ďalej len ako „OZ“) ako neurčitý právny úkon neplatná, ad 2) rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve je podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ neplatná ako neprijateľná zmluvná podmienka, ad 3) žalobkyňa nemala možnosť skutočne sa oboznámiť s podmienkami konania

a vnútornými predpismi rozhodcovského súdu a preto sú aj tieto zmluvné podmienky neprijateľné podľa § 53 ods. 4 písm. a) OZ, a teda žalobkyňa v zmysle § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní (ďalej len ako „zákon o rozhodcovskom konaní“) popiera platnosť rozhodcovskej doložky.

4. Rozhodcovská zmluva určujúca právomoc súdu príslušného na konanie je podľa názoru žalobkyne neurčitá, pretože neobsahuje špecifikáciu sporov, na ktoré sa má vzťahovať. Žalobkyňa ďalej uviedla, že predmetná Rozhodcovská zmluva nebola spotrebiteľom osobitne, individuálne vyjednaná. Žalobkyňa má za to, že samotný procesný postup rozhodcovského súdu znevýhodňuje spotrebiteľa ako slabšiu stranu a vzbudzuje pochybnosti aj o jeho objektívnosti, a to vzhľadom na fakt, že rozhodcovský súd vybral žalovaný. Žalobkyňa tiež považuje ustanovenia podľa článku 14 bod 14.1 Zmluvných dojednaní k zmluve o revolvingovom úvere upravujúce nárok na zmluvnú pokutu za neprijateľnú podmienku, a teda za neplatné ustanovenia zmluvy jednak z dôvodu, že zmluvná pokuta vo výške 0,065 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania je neprimerane vysoká a taktiež z dôvodu, že s odvolaním sa na ust. § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, nemôže veriteľ od spotrebiteľa požadovať úroky alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve. V zmluve o revolvingovom úvere č. 8200042167 zo dňa 07.12.2011 nie je uvedený nárok veriteľa na zmluvnú pokutu a taktiež ani jej výška, ktorá je uvedená v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere.

5. Žalovaný sa k predmetu konania vyjadril v podaní zo dňa 03.07.2014, kde žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť s poukazom na to, že rozhodcovská zmluva nie je súčasťou žiadnej zmluvy, ako tvrdí žalobkyňa a predstavuje samostatný právny úkon. Medzi účastníkmi nebola uzavretá žiadna rozhodcovská doložka, zahrnutá do nejakej štandardnej zmluvy. Rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho dojednania. Poukázal na znenie § 12 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v súvislosti s namietanou nemožnosťou oboznámiť sa s pravidlami rozhodcovského konania a to nielen pred jej uzavretím, ale aj kedykoľvek počas trvania zmluvy. Je v rozpore so zákonom, ak sa stotožňuje možnosť výberu medzi rozhodcovským konaním a všeobecným konaním so situáciou, kedy sa spor začne na základe žaloby dodávateľa. Poukázal na dôvodovú správu k ustanoveniu § 53 ods. 4 písmeno r/ OZ a uviedol, že za nedôvodný považuje tiež argument o neprijateľnosti miesta rozhodcovského konania, ktoré je písomným konaním, pričom žalobkyňa sa ústneho pojednávania nikdy nedomáhala, nenavrhol ani vypočutie cestou dožiadania a pod. Rozhodcovská zmluva uzavretá medzi účastníkmi je platná a žalobkyňa nemusela na jej uzavretie vôbec pristúpiť. Vlastným úkonom teda mohla ovplyvniť vznik a existenciu rozhodcovskej zmluvy. Tá nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi, čo vyplýva aj z bodu č. 7 zmluvy o revolvingovom úvere. Odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy nemá žiadny vplyv na zmluvu o revolvingovom úvere. Žalobkyňa uzavrela rozhodcovskú zmluvu dobrovoľne a súčasne nevyužila právo odstúpiť od nej. Rozhodcovská zmluva obsahuje okruh sporov, ktoré môžu byť prejednané v rozhodcovskom konaní, ten je v súlade s ust. § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. a preto tvrdenie o neurčitosti okruhu sporov obsiahnutých v rozhodcovskej zmluve nie je dôvodné. Tvrdenie žalobkyne, že mali byť ignorované predpisy na ochranu spotrebiteľa nie je nijako v žalobe konkretizované. Rozhodcovský súd sa vo vydanom rozsudku postavením žalobkyne, povahou nároku a právnym titulom zaoberal. Ukladá žalobkyni plnenie, na ktoré sa zaviazala. Tvrdenia ohľadne výšky sankcií za porušenie záväzku zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 820004216701 sú vecne nedôvodné. Ohľadne povinnosti uhradiť sankcie žalovaný uviedol, že ich výška je v súlade s § 53b ods. 1 OZ a § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Žalovaný poukázal na to, že výška úrokovej sadzby úroku z omeškania v čase splatnosti pohľadávky bola 8,5 % ročne. Výška zmluvnej pokuty 0,065 % denne (t.j. 23,725 % ročne) a časti zákonného úroku z omeškania (1,775 % ročne) predstavujú spolu 25,5 % ročne. Na základe toho považuje žalovaný tvrdenie o rozpore s právnymi predpismi za nedôvodné a neopodstatnené v celom rozsahu.

6. Súd na základe vykonaného dokazovania dňa 07.05.2015 vydal rozsudok č. k. 5C/94/2014 - 120, ktorým Rozhodcovský rozsudok sp. zn. 265/11/13 zo dňa 29.01.2014 vydaný Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným pri Slovak Arbitration Court, s.r.o. zrušil a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Na základe odvolania žalovaného zo dňa 30.06.2015 Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 7Co/541/2015 - 152 zo dňa 09.03.2016 rozsudok č. k. 5C/94/2014 - 120 zrušil a vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že pri prejednaní a rozhodnutí veci mal súd aplikovať ust. zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a skúmať dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku v zmysle už tejto platnej právnej úpravy, nie v zmysle ust. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 25.09.2019 (na majetok žalobkyne bolo do dňa 06.02.2019 vedené konkurzné konanie), ktorého sa žiadna zo strán sporu nezúčastnila. Žalobkyňa ako aj žalovaný neúčast' na pojednávaní ospravedlnili z dôvodu hospodárnosti konania s tým, že súhlasia s prejednaním a rozhodnutím veci v ich neprítomnosti. Súd teda vykonal pojednávanie v neprítomnosti strán sporu a ich právnych zástupcov.

8. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, a to zmluvou o revolvingovom úvere č. 8200042167 zo dňa 07.12.2011, žalobou o zaplatenie 2 212,26 eur s prísl. zo dňa 20.11.2013, rozhodcovskou zmluvou č. 8200042167, pripojeným rozhodcovským spisom Slovenského arbitrážneho súdu v Bratislave, sp. zn. 265/11/13, uznesením zverejneným v Obchodnom vestníku č. 21/2016 zo dňa 02.02.2016 (vyhlásený konkurz na žalobkyňu), oznámením uznesenia č. 3K/23/2015-231 zo dňa 06.02.2019 (zrušenie konkurzu právoplatné 01.03.2019) a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

9. Účastníci konania, uzavreli dňa 07.12.2011 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200042167 (ďalej v texte tohto rozsudku aj RÚ), na základe ktorej bol v zmysle článku 5 zmluvy žalobkyňa ako dlžníkovi zo strany žalovaného ako veriteľa poskytnutý úver vo výške 1 500,- eur, ktorý sa zaviazala splácať v 42 mesačných splátkach vo výške 80,37 eur. Od tejto sumy si však žalovaný odpočítal sumu 107,88 eur v zmysle bodu 8.1. zmluvy a žalobkyňa tak od neho reálne dostala sumu 1 392,12 eur. Predpokladaná RPMN za úver činila 70,01 %, ročná úroková sadzba 70,01 % a priemerná RPMN 45,66 %. Celkovú čiastku, ktorú bola žalobkyňa povinná zaplatiť, t.j. revolving a úroky za celú dobu čerpania, činila suma 1928,88 eur. Predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu činila 63,32% a ročná úroková sadzba revolvingu činila 76,21%. V zmysle časti 6 zmluvy, bol schválený revolvingový úver do výšky 1 500,- eur, pričom celková čiastka, ktorú mala dlžníčka vrátiť, bola vo výške 3 375,54 eur v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur. Ročná úroková sadzba revolvingu bola 76,21 %, RPMN za úver 67,47 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 % a priemerná RPMN 45,66 %. Ročná úroková sadzba revolvingu činila 76,21 % a ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9,25%. K zmluve boli pripojené Zmluvné dojednania zmluvy o RÚ. V zmysle bodu 8.1 zmluvy bol predmetom zmluvy aj záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu, spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eur a b/ za poskytnutie služby, spočívajúcej v možnosti odkladu splátok revolvingu vo výške 112,08 eur v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý.

10. Dňa 07.12.2011 bola medzi účastníkmi uzavretá aj Rozhodcovská zmluva č. 8200042167, podľa ktorej akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní, pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa ich rokovacieho poriadku, a to: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. alebo Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria Legal arbiter, s.r.o., pričom výber rozhodcovského súdu spočíva na žalobcovi.

11. Žalobkyňa zaplatila žalovanému celkom 1 163,28 eur. Po doručení rozhodcovského rozsudku žalobkyňa dňa 25.03.2014, táto voči nemu nič písomne nenamietala ani neodpovedala, ale dňa 15.04.2014 podala na tunajší súd žalobu o jeho zrušenie.

12. Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,

- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Podľa § 46 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku. (2) Doručený rozhodcovský rozsudok nadobudne právoplatnosť až po uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa odseku 1, a ak je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podaná, až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

14. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

15. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť, zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil, svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, r) vyžadujú v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

18. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

19. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, sa na účely tohto zákona rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

21. Podľa § 544 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

23. Podľa článku 2 písm. b) smernice 93/113/EHS "spotrebiteľ" znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii.

24. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

25. Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

26. Žaloba bola na tunajšom súde podaná v zákonom stanovenej 30 dňovej lehote od doručenia rozhodcovského rozsudku žalobkyni, ktorý jej bol doručený dňa 25.03.2014, pričom žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola doručená súdu dňa 15.04.2014.

27. Právna úprava neprijateľných podmienok vychádza zo smernice rady 93/13/EHS z 05.04.1994, najmä ak sa zmluvy spotrebiteľom predkladajú tak, že sú predformulované a spotrebiteľ spravidla ich obsah nemení. Ak spotrebiteľ pri takejto zmluve neprijíma službu alebo nekupuje tovar na obchodnú činnosť alebo iné podnikanie, prináleží mu ochrana touto smernicou a nemusí ísť pritom o spotrebiteľský úver. Inými slovami povedané, ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami z úradnej moci súdu sa týka rozmanitých zmluvných vzťahov. V súvislosti s implementáciou smernice č. 93/13/EHS treba dôsledne odlišovať problematiku a inštitút ochrany spotrebiteľa, ktorý sa vzťahuje na akýkoľvek zmluvný vzťah, ktorý sa uzavrie medzi spotrebiteľom a dodávateľom, od osobitného druhu spotrebiteľskej zmluvy. V každom prípade uzavierania zmlúv, treba chrániť spotrebiteľa, ktorého ochranu zabezpečuje jednak úprava spotrebiteľskej zmluvy a jednak aj ostatná práva úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku a v ďalších zákonoch. Ochrana spotrebiteľa sa vzťahuje na všetkých spotrebiteľov, a to bez ohľadu na to, či uzavreli spotrebiteľskú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka alebo iného predpisu. Podľa ust. čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

28. Zo zmluvy o revolvingovom úvere, uzavretej medzi účastníkmi 07.12.2011 je evidentné, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu a žalobkyňa požíva ochranu spotrebiteľa vzhľadom na uvedené smernice, ako aj OZ. Predmetom zmluvy o RÚ bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru dlžníkovi. Spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. je podnikateľom, pričom medzi predmety jeho činnosti patrí aj poskytovanie spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom, teda pri uzatváraní zmluvy žalovaný konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a ako veriteľ zo zmluvy mal preto pri jej uzatváraní postavenie dodávateľa (či už podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy). Pokiaľ ide o žalobkyňu, ktorá je dlžníkom zo zmluvy o úvere, je nepochybné, že zmluvu uzatvárala ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z celkového formátu zmluvy o revolvingovom úvere (tlačíva) vyplýva, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používal pri poskytovaní úverov ďalším fyzickým osobám, pričom ide o zmluvy (vrátane úverových podmienok), ktoré boli vopred veriteľom pripravené pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania (§ 53 ods. 1, 2, 3 OZ). Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda typizovaná, štandardnou zmluvou - uzatvára sa vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy nemá možnosť zmeniť.

29. Súd preskúmal rozhodcovské konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodcovskému rozsudku a dospel k názoru, že návrh žalobkyne je dôvodný a je potrebné mu vyhovieť.

30. Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka dohodnuté zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Základným kritériom posudzovania, či ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, je v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ, či sú v zmluvách obsiahnuté podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Táto úprava platí pre všetky neprijateľné podmienky upravené v ust. § 53 ods. 4 OZ. Dôležitým je zistenie, či boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané alebo nie. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia obsiahnuté v návrhu zmluvných podmienok s pripojenými Všeobecnými obchodnými podmienkami, sa nepovažujú podmienky ktoré pripravil dodávateľ vopred, a pri ktorých sa mal síce spotrebiteľ možnosť s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Spotrebiteľ je v tomto prípade v postavení, že mal na výber len, či predložený návrh zmluvy podpíše alebo odmietne. Súd je toho názoru, že aj samostatnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá sa odvíja od zmluvného vzťahu vzniknutého zo Zmluvy o RÚ, je potrebné posudzovať podľa ust. § 53 ods. 1 OZ. Pokiaľ by uvedenú zmluvu vrátane rozhodcovskej zmluvy pripravil dodávateľ vopred a náležite by s jej obsahom oboznámil žalobkyňu a nedal by jej podpísať len vopred sformulovanú rozhodcovskú zmluvu, bolo by možné takúto rozhodcovskú zmluvu považovať za individuálne dojednanú a platnú. V tomto prípade sa nejednalo o individuálne dojednanie, pretože tak ako to vyplynulo z tvrdení žalobkyne, tá pri podpise Zmluvy o RÚ nebola informovaná ani o obsahu zmluvy, ani o obsahu a význame rozhodcovskej zmluvy, pričom nemohla ovplyvniť ich obsah. Boli jej predložené na podpis a ona ich podpísala tak, ako jej ich žalovaný pripravil.

31. Súd konštatuje, že je možné dohodnúť v rozhodcovskej doložke alebo rozhodcovskej zmluve alternatívny spôsob riešenia sporov, avšak spotrebiteľ má byť riadne upozornený na obsah a význam takejto rozhodcovskej doložky, alebo zmluvy, a čo to pre neho znamená, aby ho znenie zmluvy a v nej zahrnutý alternatívny spôsob, nemohli uviesť do omylu. Z výpovede žalobkyne je zrejmé, že znenie rozhodcovskej zmluvy nebolo oboznamované, uvedená zmluva jej bola daná na podpísanie.

32. Pokiaľ bol v Rozhodcovskej zmluve upravený alternatívny spôsob riešenia sporov zo Zmluvy o RÚ s možnosťou obrátiť sa na rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, ide podľa názoru súdu o formálne upravený mechanizmus riešenia sporov, kde sa môže dlžník len formálne obrátiť na všeobecný súd. Formalizmus je zrejмый z toho, že pokiaľ veriteľ (žalovaný) uplatnil svoje práva na rozhodcovskom súde, žalobkyňa bola povinná podriaďiť sa rozhodcovskému súdu, bez možnosti požiadať o ochranu všeobecný súd, čo sťažuje prístup dlžníka ako spotrebiteľa k spravodlivosti a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v spotrebiteľskej zmluve v prospech dodávateľa. Takúto rozhodcovskú zmluvu nemožno považovať za platne uzavretú.

33. Ďalej súd poukazuje na porušenie ust. § 45 ods. 1 písm. i) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní z dôvodu, že v rozhodcovskom konaní bola uplatnená zmluvná pokuta v neprimeranej výške

0,065 % denne, ako aj zaplata 2 212,26 eur z titulu istiny, pričom v zmluve o revolvingovom úvere nebola vôbec upravená zmluvná pokuta, ale sa vyskytovala len v zmluvných dojednaniach, v časti bodu 14.1.

34. Podľa ust. § 544 Občianskeho zákonníka pre platnosť dohody o zmluvnej pokute sa vyžaduje písomná forma. Za splnenie tejto podmienky súd nepovažuje zhrnutie zmluvnej pokuty do zmluvných dojednaní, ktoré nie sú ani podpísané zmluvnými stranami, kde sa úprava v ťažko čitateľnom texte stratí v ostatnom texte. Pri podpise zmluvných dojednaní dlžník nemal ani možnosť odhaliť existenciu takéhoto dojednania, prípadne existenciu ďalších neprijateľných zmluvných podmienok. Právny vzťah je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa riadi príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, a preto súd nepovažuje dojednanie o zmluvnej pokute za platné. Pokiaľ rozhodcovský rozsudok akceptoval nárok na zaplata zmluvnej pokuty, považoval ho za primeraný, nepostupoval dôsledne v súlade s ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ale aj v rozpore s ust. § 544 Občianskeho zákonníka. Aj to je dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné predpisy ochrany práv spotrebiteľa. Navyše súd dodáva, že zmluvné dojednania, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, sú uvedené menším písmom než iná časť zmluvy, dokonca ťažko čitateľná veľkosť písma, čo je taktiež v rozpore s ust. § 53c Občianskeho zákonníka.

35. Zo zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, že žalovaný veriteľ poskytol žalobkyni - dlžníkovi úver vo výške 1 500,- eur, pričom žalobkyňa mala žalovanému vrátiť v 42 mesačných splátkach po 80,37 Eur, spolu sumu vo výške 3 375,54 Eur. Žalovaný tak žiadal od žalobkyne pri 42 mesačnej splatnosti úveru odplatu vo výške 1 875,54 eur, čo je 125,04 % poskytnutých peňažných prostriedkov. Takto dojednaná odplata prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo predstavuje 35,72 % -ný ročný úrok, ktorý podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch v danom čase. V decembri 2011 boli úrokové miery v spotrebiteľských úveroch požadovaných bankami za poskytovanie peňažných prostriedkov na dobu jedného do piatich rokov vo výške 13,03 % ročne. Žalovaný tak postupoval v rozpore s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

36. Z pripojeného spisu Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 265/11/13 súd zistil, že na tomto rozhodcovskom súde bola dňa 20.11.2013 podaná žaloba spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. proti žalobkyni o zaplata 2 212,26 eur s príslušenstvom. Následne rozhodca vo veci dňa 29.01.2014 vyhlásil rozhodcovský rozsudok bez akéhokoľvek iného procesného úkonu v konaní.

37. Ustanovenie § 25 ods. 10 rokovacieho poriadku Slovenského arbitrážneho súdu umožňuje vydať rozhodcovský rozsudok aj bez vypočutia žalovaného, ak sa v žalobe uplatňuje právo na zaplata peňažnej sumy vyplývajúcej zo skutočností, uvedených žalobcom alebo bola v prvopise predložená zmenka, alebo šek. Rozhodcovský súd je v takomto prípade povinný zaslať rozhodcovský rozsudok spolu so žalobným návrhom žalovanému. Súd je názoru, že predmetné ustanovenie je nielen v rozpore so samotným zákonom o rozhodcovskom konaní, ale aj v rozpore so základnými princípmi práva na spravodlivý proces, najmä s ohľadom na skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah.

38. Podľa § 30 ods. 10 Rokovacieho poriadku Slovenského arbitrážneho súdu, ak rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok spôsobom podľa § 25 ods. 10 a žalovaný v lehote podľa § 13 doručil rozhodcovskému súdu žalobnú odpoveď, v ktorej uvedie, že uplatnený nárok žalobcu neuznáva, takto vydaný rozhodcovský rozsudok sa zrušuje a rozhodcovský súd pokračuje ďalej v konaní.

39. Podľa § 13 ods. 2 Rokovacieho poriadku Slovenského arbitrážneho súdu v žalobnej odpovedi je žalovaný povinný vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a návrhom uvedeným v žalobe a doložiť a označiť všetky dôkazy, ktoré preukazuje jeho tvrdením. Zo žalobnej odpovede však musí byť zrejmé, či uplatnený nárok žalobcu žalovaný uznáva alebo nie a v akom rozsahu.

40. Tieto ustanovenia Rokovacieho poriadku Slovenského arbitrážneho súdu sú v priamom rozpore so smernicou Rady Európskej únie č. 93/13/EHS z 5.4.1993, ktorá považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané, pričom zákaz neprimeranosti je tu treba chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy

nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie - dané logicky tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok a že u úverových zmlúv, spotrebiteľ koná pod tlakom finančnej tiesne - k získaniu výhody. Rozhodcovský súd postupoval v rozpore so základnými princípmi kontradiktórneho konania, ktoré sú princípmi aj rozhodcovského konania, ako to ustanovuje § 18 ods. 4 citovaného zákona. Toto zákonné ustanovenie v zmysle jeho obsahu nemožno obísť rokovacím poriadkom a posunúť jeho účinky až na okamih doručenia rozsudku. Rozsudok vo veci vôbec nemohol byť vyhlásený predtým, než rozhodca dal druhej strane riadnu možnosť vyjadriť sa. Právo na žalobnú odpoveď mal žalobkyni dať rozhodca pred vyhlásením rozsudku, bez ohľadu na to, či sa vo veci rozhodol postupovať iba na základe písomných vyjadrení bez nariadenia pojednávania. Takýto postup upravuje samotný zákon o rozhodcovskom konaní.

41. Žalobkyňa namietala okrem iného aj platnosť Rozhodcovskej zmluvy pre jej neurčitosť. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Vedľa požadovanej písomnej formy sa na rozhodcovskú zmluvu, resp. rozhodcovskú doložku, vzťahujú všetky požiadavky kladené na právne úkony všeobecne a zmluvy zvlášť, preto je nevyhnutné, aby bola rozhodcovská zmluva formulovaná, okrem iných náležitostí, určite a zrozumiteľne v súlade s ust. § 37 Občianskeho zákonníka. To znamená, aby spĺňala všetky náležitosti perfektnosti právneho úkonu ustanoveného v tomto zákone. V konkrétnom prípade, úprava vyplývajúca z bodu 3 Rozhodcovskej zmluvy č. 8200042167 obsahuje možnosť riešenia sporov vzniknutých v súvislosti s konkrétnou uzavretou zmluvou o RÚ, ktorá bola identifikovaná ako zmluva číselne zhodná s číslom Rozhodcovskej zmluvy. Z toho možno vyvodiť určitosť úkonu v tom zmysle, že riešenie sa týkalo vzniknutých sporov z tejto konkrétnej zmluvy. Námietka neurčitosti tohto právneho úkonu nie je na mieste, v tomto konaní to však ani nemá reálny vplyv na jeho výsledok, keďže súd zistil iné dôvody pre neprijateľnosť tejto zmluvy.

42. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, a teda s argumentáciou uvedenou vyššie, žalobe žalobkyne vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

43. Podľa článku 3 ods. 1, 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

44. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Žalobkyňa bola v konaní úspešná a preto má podľa vyššie citovaného ustanovenia nárok na náhradu trov konania. Nakoľko ale žalobkyni v konaní žiadne trovy nevznikli, resp. si žiadne trovy nevyčísliła, súd jej ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.